

Впровадження європейських норм із БЗР

Довіра — основа
результативної
взаємодії

Магістр економіки, менеджер
проєкту МОП за фінансування ЄС

Жолт Дудаш

Він має 11 років досвіду роботи в МОП та прибув до України як менеджер проєкту Міжнародної організації праці за фінансування Європейського Союзу «На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні».

Про подальші кроки реалізації Проєкту МОП, співпрацю з Держпраці та Мінекономіки, про проєкт закону з БЗР, перехідний період, подолання негативних явищ у сфері праці, Програму гідної праці для України на 2020–2024 роки читайте в **інтерв'ю Жолта Дудаша**, менеджера проєкту МОП за фінансування ЄС, **для виробничо-практичного журналу «Охорона праці і пожежна безпека»** (далі — ОППБ).

ОППБ

Жолт Дудаш

Розкажіть, будь ласка, трішки про себе, про роботу, яку виконували до того часу, як стали менеджером проєкту МОП за фінансування ЄС «На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні» (далі — Проєкт).

Я маю міжнародний досвід роботи майже 30 років, з них 11 — у Міжнародній організації праці. Якщо говорити про мою останню співпрацю з МОП, то я **працював** на Кавказі (Азербайджан, Вірменія та Грузія) з пи-

тань примусової праці, протидії торгівлі людьми, дотримання трудового законодавства та інспекції праці. В Грузії, наприклад, така інституція свого часу була розформована, і з 2014 року я працював над її створенням з нуля.

Цікавим був досвід роботи в Узбекистані у 2013 році, **де МОП та соціальні партнери досягли згоди щодо спільного моніторингу використання дитячої праці у секторі збирання бавовни**, що став основою масштабного проекту. Це було дуже важливим питанням для Узбекистану та допомогло зробити великий крок уперед задля привернення уваги до проблем дитячої праці. На одній з провідних телерадіокомпаній світу — CNN — все ще можна бачити новини про збирання бавовни в Узбекистані, про викорінення дитячої та примусової праці. Там і сьогодні працює мій колега, який курує проект, що фінансується Світовим банком і МОП.

Тривалість Проекту — 3 роки (січень 2020 року — грудень 2022 року), а мета — дотримання Україною основних міжнародних і європейських норм із безпеки та здоров'я на роботі (БЗР) і трудових відносин. Впровадження європейських норм із безпеки та здоров'я на роботі — це надзвичайно важливі для України кроки. Розкажіть, будь ласка, як далі реалізовуватиметься Проєкт в Україні?

ОППБ

Ну, як ви знаєте, попередній менеджер Проєкту Антоніу Сантуш розпочав цей великий процес і багато зробив у рамках Проєкту.

Жолт Дудаш

Зараз ми переходимо до третього етапу Проєкту, тож у фокусі питання приведення національного законодавства БЗР у відповідність до європейських стандартів безпеки та здоров'я на роботі та створення систем і процедур для виконання функцій інспекції праці.

Якщо говорити про першочергові пріоритети на найближчий час, то ви знаєте, що наразі законопроект «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» все ближче до потенційного прийняття.

Також паралельно продовжуються дискусії щодо закону, який регулюватиме діяльність інспекції праці. **Наразі вже є проекти п'яти нормативних актів, що передбачають імплементацію п'яти індивідуальних директив з БЗР.** Саме ці питання у фокусі нашої роботи на найближчі місяці.

ОППБ

Що Ви можете сказати про співпрацю Проєкту з Державною службою України з питань праці та Міністерством економіки України? Над розв'язанням яких питань працюєте сьогодні?

Жолт Дудаш

Хочу сказати, що **Державною службою України з питань праці** ми практично сусіди, ну майже родичі, оскільки наш офіс розташовується в її приміщенні. В нас дуже міцна співпраця, як формальна, так і неформальна. І дуже важливо, що ця співпраця спирається на взаємну довіру.

Я переконаний, що довіра — це основа результативної взаємодії.

”

Моя особлива подяка за те, що наша робота з Держпраці побудована на взаємній довірі, і що ми перебуваємо в серці цієї структури.

Моє перше знайомство з **Міністерством економіки України** відбулося в рамках засідання Наглядової Ради Проєкту, якраз перед тим, коли я взяв на себе обов'язки його менеджера. Проводила засідання головина Наглядової Ради, на той час — заступниця Міністра, пані Світлана Глущенко, і мене вразило, що вона така активна, обізнана у всіх справах і дуже фахово та результативно керувала заходом. Також у нас дуже тісна співпраця, щоденна взаємодія з відповідним директором Мінекономіки, що курує питання інспекції праці й безпеки та здоров'я на роботі.

ОППБ

На Ваш погляд, яким чином вдасться подолати негативні явища у сфері праці, що спостерігаються в Україні? Які це мають бути кроки?

Жолт Дудаш

Ми маємо говорити про законодавство, і це дуже важливо, адже воно має відповідати стандартам, що прийняті у всьому світі та ЄС, зокрема.

Але ми повинні розуміти, що навіть якщо закон «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» буде прийнятий завтра, це не кінець — це лише початок великого процесу.

”

І гармонізація в питаннях безпеки та здоров'я на роботі — це дуже важливий крок, це той вектор, що був обраний Україною. Зверніть увагу на статистику, щодо нещасних і смертельних випадків на роботі у Європі, та порівняйте її з подібною статистикою в Україні. Очевидно, що в Європі, яка спирається на відповідні стандарти БЗР, цифри щодо нещасних випадків на роботі є значно меншими. Тому вектор обрано правильно, але це лише перший крок.

Я повернуся до вашого попереднього запитання, до теми співпраці. **На мою думку, ключовим фактором успіху може бути та має стати співпраця, взаємодія, соціальний діалог** Мінекономіки та Держпраці із роботодавцями й працівниками. **І якщо бізнес розумітиме, що дотримання законодавства БЗР має економічний сенс,** є доречним з точки зору розвитку та стабільності бізнесу, а профспілки розумітимуть, що саме дотримання законодавства — це запорука безпеки та здоров'я працівників, то тоді ми матимемо дуже солідний фундамент для досягнення сталих результатів.

Мій колега Антоніу Сантуш вже неодноразово говорив, що всі остаточні рішення приймаються на рівні підприємства. А це хто? Це роботодавці та працівники. Саме тому я наголошую, що **співпраця із соціальними партнерами є критично важливою для сталих результатів.**

Далі ми передбачаємо, що **коли проєкт закону з БЗР буде прийнятий, він передбачатиме певний перехідний період** — 12 місяців, можливо навіть більше, до моменту необхідності його повного застосування. І це якраз хороший період — вікно можливостей для того, щоб дати роботодавцям і працівникам час підготуватися, «наростити м'язи» для його застосування на практиці. Я говорю про середній, малий бізнес, що потребуватиме інтенсивного навчання, наприклад, з питання управління ризиками, роз'яснення законодавства тощо.

І все для того, щоб вони були повністю підготовлені, розуміли що це за закон, як він читається, що вимагає і як треба діяти на конкретному підприємстві.

Уточніть, будь ласка, хто саме і на якій платформі проводитиме таке навчання?

Я думаю, що першим кроком має стати аналіз уже наявних ресурсів в Україні. Мова йде про установи, організації, окремих фахівців, які вже проводять певну роботу. Необхідно дізнатися: що вони знають, що вони можуть, які в них є ресурси, канали доступу й до кого. А вже потім, **коли ми зробимо аналіз, інвентаризацію наявних ресурсів** — ми зможемо з'ясувати, що саме Проєкт може в цьому контексті зробити.

Думаю, що оцінку наявних ресурсів треба зробити на основі дискусій, консультацій із національними партнерами, а вже потім сформулювати відповідне бачення того, які можуть бути можливості для підготовки трене-

Співпраця із соціальними партнерами є критично важливою для сталих результатів

ОППБ

Жолт Дудаш

рів, які працюватимуть автономно та поширюватимуть знання, навчаючи інших. Потрібна довгострокова стала стратегія.

ОППБ

Розкажіть, будь ласка, про Програму гідної праці для України на 2020–2024 роки. Яким буде ваш напрямок роботи в цій Програмі?

Жолт Дудаш

Як ви знаєте, наш Проект — це один із низки проектів, що втілюються в Україні. Звичайно кожен із нас не працює ізольовано, а є чітка координація з іншими проектами. Вся робота МОП в Україні якраз і сконцентрована в Програмі гідної праці на 2020-2024 роки. **Де наше місце, який наш пазлик у цій програмі? Це зосередження, в першу чергу, на забезпеченні додержання законодавства у сфері праці, це безпека і здоров'я на роботі, це питання неформальної зайнятості на ринку праці.**

Також у нас є блок, який зосереджений на переході від незадекларованої праці до задекларованої. І цей блок також реалізується у рамках співпраці з Держпраці.

Для нас величезне задоволення, що **ми вже спостерігаємо абсолютну згоду всіх сторін:** уряду, профспілок, роботодавців стосовно того, що незадекларована праця дійсно шкодить інтересам усіх. І є політична воля, бажання зацікавлених сторін — взаємодіяти, співпрацювати та розв'язувати цю проблему, оскільки її вирішення принесе користь усім.

Проект є складовою Програми гідної праці в цілому для України, яка в свою чергу підкріплює цілі сталого розвитку ООН, зокрема ціль 8. «Гідна праця та економічне зростання».

Проект МОП за фінансування ЄС є складовою Програми гідної праці і робить вклад у досягнення цілі сталого розвитку ООН № 8.

ОППБ

Ви вже якийсь період пропрацювали в Україні — як вам атмосфера, українські люди, робота тут?

Жолт Дудаш

Я понад місяць тут, і скажу, що у вас дуже красива країна, столиця. У мене потроху напрацьовуються нові щоденні звички і я починаю відчувати себе частиною життя Києва та України. Люди дуже ввічливі, завжди готові допомогти, відверті та щирі. Мені дуже приємно, що є дружня підтримка і від колег по МОП, і від партнерів, яких я зустрічаю. Це дарує мені лише позитивні враження від перебування тут. Маю зізнатися, що викликів у цій країні дуже багато, але, принаймні, отакий комфортний вхід у життя України вже дає багато натхнення та сил впоратися з ними. ■

Підготовано редакцією